

พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ชายแดนใต้ ใช้มา 18 ปี หมดอายุ 19 กันยายน รัฐบาลเศรษฐาจะยกเลิกหรือไม่

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ประกาศใช้ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ตั้งแต่ยุค ทักษิณ ชินวัตร และกำลังจะหมดอายุเที่ยงคืนวันที่ 19 กันยายน 2566 จึงมีการตั้งคำถามถึงรัฐบาลที่มีนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นพลเรือนที่ไม่มียศทหารนำหน้า ว่าใจกล้าพอที่จะยกเลิกกฎหมายพิเศษนี้ และคืนความ ปกติให้จังหวัดชายแดนใต้หรือไม่

รอมฎอน ปันจอร์ สส.บัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล ตั้งข้อสังเกตผ่านโซเชียลมีเดียว่า #ไม่ แยะแสะ หรือ #ไม่กล้าแตะ พร้อมนับถอยหลังเป็นชั่วโมง เพราะหากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ในสัปดาห์หน้า มีมติไม่ขยายเวลาการใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ จะเท่ากับว่า หนึ่งในกฎหมาย พิเศษที่ใช้ในจังหวัดชายแดนใต้จะสิ้นสุดลงทันที

พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ กฎหมายพิเศษ ต่ออายุมาตั้งแต่ยุค ทักษิณ ชินวัตร

พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ถูกประกาศใช้เพื่อแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นครั้งแรกตั้งแต่สมัย ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2548 และมีการขยายระยะเวลาออกไปอีกได้ ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.ก. ว่า "ในกรณีที่มีความจำเป็น นายกรัฐมนตรีสามารถขอความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ประกาศขยาย เวลาการบังคับใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ได้ครั้งละ 3 เดือน"

อำนาจของ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ มีรายละเอียดคือ

- จับกุมได้โดยต้องมีหมายจับตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ที่ศาลออกให้
- ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถพบผู้พิพากษาได้ สามารถร้องขอให้ศาลออกหมายจับได้โดยทางโทรศัพท์ โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ศาลออกหมายจับและส่งทางโทรสารได้
- การควบคุมตัวบุคคลจะควบคุมไว้ได้ไม่เกิน 7 วัน แต่สามารถขอขยายระยะเวลาได้ทุก 7 วัน โดยต้องขออนุญาตจากศาล แต่รวมระยะเวลาการควบคุมตัวแล้วต้องไม่เกิน 30 วัน
- สถานที่ควบคุมตัวต้องไม่ใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ

พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ถูกขยายเวลามาแล้ว 72 ครั้ง โดยล่าสุด เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2566 อнуชา บุรพชัยศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ปฏิบัติหน้าที่โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แถลงมติ ครม. รับทราบตามมติของคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินครั้งที่ 2/2566 เห็นชอบแผนปฏิบัติการปรับลดพื้นที่การประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ห้วงปี 2566-2570 (ฉบับแก้ไข) ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

โดยมติ ครม. นั้นให้ความเห็นชอบขยายระยะเวลาการใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นอำเภอศรีสาคร อำเภอสุโหงโกลก อำเภอแว้ง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส อำเภอยะหริ่ง อำเภอมายอ อำเภอไม้แก่น อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี อำเภอเบตง อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา) ออกไปอีก 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน-19 กันยายน 2566

เหตุผลของการขยายระยะเวลาบังคับใช้ พ.ร.ก. คือ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เป็นการป้องกัน ระวัง ยับยั้งเหตุการณ์ในพื้นที่ได้อย่างทันทั่วถึง รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อการดูแลรักษาความสงบ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนในพื้นที่

เมื่อเข้าสู่ยุคใหม่ ภายใต้การนำของ เศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี และ สุกิน คลังแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งถือเป็นรัฐบาลแรกในรอบ 9 ปี ที่นายฯ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไม่ใช่ทหาร และรัฐบาลชุดนี้ แม้จะไม่ประกาศว่าจะปฏิรูปกองทัพ แต่ก็มีแนวทางที่เรียกว่า ‘พัฒนาร่วมกัน’ กับกองทัพ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ และคนอีกมากมาย จึงคาดหวังว่า หากรัฐบาลใหม่มีความจริงใจที่จะสร้างสันติสุขในพื้นที่ชายแดนใต้ โดยใช้การเมืองนำการทหาร ลดบทบาทของกองทัพ ที่ใช้งบประมาณมหาศาล แต่สามารถแก้ปัญหาความรุนแรงได้อย่างยั่งยืน เปลี่ยนไปแสวงหาวิธีการเจรจากับกลุ่มและฝ่ายต่างๆ เพื่อให้การใช้กฎหมายพิเศษอย่าง พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ควรสิ้นสุดลงในวันที่ 19 กันยายนที่กำลังจะถึงนี้

นอกจาก พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ จังหวัดชายแดนใต้ ก็ยังมีกฎหมายพิเศษอื่น

- ตั้งแต่ปี 2547 ประชาชนในพื้นที่ต้องพยายามใช้ชีวิตให้เป็นปกติภายใต้กฎหมายพิเศษ คือ
1. พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457
 2. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548
 3. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551
- จุดเริ่มต้นของคลื่นความรุนแรงระลอกปัจจุบันใน 'ปาตานี/จังหวัดชายแดนภาคใต้' จาก 3 เหตุการณ์สำคัญคือ

ปล้นปืนค่ายปี่เหล็ง

เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 เริ่มจากการเผาโรงเรียน 20 แห่งพร้อมๆ กัน ในจังหวัด นราธิวาส คาดว่าเป็นแผนเบี่ยงเบนความสนใจของเจ้าหน้าที่ เพราะในเวลาใกล้เคียงกัน เกิด เหตุบุกปล้นอาวุธปืน 413 กระบอก จากกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หรือ 'ค่ายปี่เหล็ง' ตำบลปี่เหล็ง อำเภोजะเอยีร์ จังหวัดนราธิวาส มีทหารเสียชีวิต 4 นาย และการเข้าปล้นปืนครั้งนี้ใช้เวลาเพียง 20 นาที

ภายหลังเกิดเหตุเจ้าหน้าที่ได้พยายามตามจับผู้ปล้นอาวุธปืน แต่ระหว่างทางที่ตามจับ ผู้ก่อเหตุปล้นปืนได้โรยตะปูเรือใบบนถนน เพื่อสกัดไม่ให้เจ้าหน้าที่ติดตามตัวได้ นอกจากนั้นยังมีการก่อเหตุคู่ขนานในจุดอื่นและจังหวัดใกล้เคียงอีกด้วย เช่น วางระเบิดในจังหวัดปัตตานี บุกกลุ่มโรงพักในอำเภอบางยาง จังหวัดยะลา สุดท้ายผู้ก่อเหตุทั้งหมดหลบหนีไปได้

ต่อมาวันที่ 5 มกราคม จากเหตุการณ์ปล้นปืนค่ายปี่เหล็ง รัฐได้ประกาศ พระราชบัญญัติ ฉุกเฉิน 2457 ใน 3 พื้นที่ภาคใต้ ได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี และยะลา ไม่นานจากนั้นพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ก็อยู่ภายใต้กฎหมายพิเศษ พ.ร.บ. ฉุกเฉิน, พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ และ พ.ร.ก. ฉุกเฉินฯ ที่มีการลดระดับการใช้ในบางครั้ง แต่กฎหมายที่รัฐไทยทำให้พื้นที่มลายูมุสลิมกลายเป็น 'พื้นที่พิเศษ' ก็ไม่เคยหายไป ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

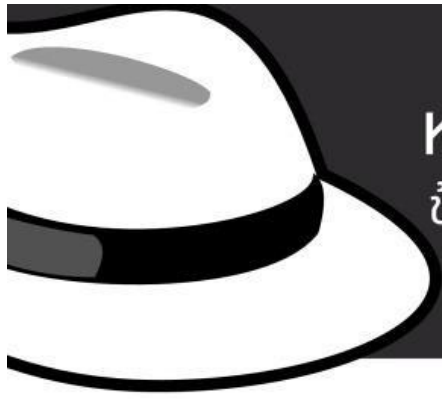
เหตุการณ์ที่มัสยิดกรือเซะ

อ้างอิงจากข้อมูลของ ประชาไท ก่อนวันเกิดเหตุ 26 เมษายน ได้มีการรวมตัวกันของผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ควนโนรี อำเภอกอฉกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ประมาณการได้กว่า 30 คน ต่อมา วันที่ 28 เมษายน 2547 ที่จังหวัดปัตตานี ในช่วงเช้ามืด มีเหตุการณ์โจมตีจุดตรวจและฐานปฏิบัติการของราชการนับสิบจุด และมีการปะทะกันจนมีผู้เสียชีวิต 108 ราย โดยเฉพาะที่กรือเซะ หลังจากมีการปะทะกับเจ้าหน้าที่ ผู้ก่อเหตุได้ถอยหลบเข้าไปอยู่ที่มัสยิดกรือเซะ ซึ่งต่อมาเจ้าหน้าที่พร้อมอาวุธครบมือปิดล้อมนาน 9 ชั่วโมง โดยมีการยิงตอบโต้กันเป็นระยะๆ ก่อนที่เหตุการณ์จะจบลงด้วยการระดมยิงเข้าไปในมัสยิด แม้ชาวบ้านพยายามร้องขอให้หยุด แต่ก็ไม่เป็นผล มีผู้ก่อเหตุ 32 คนเสียชีวิตในมัสยิด ทำให้เกิดการตั้งคำถาม ทำไมรัฐที่มีอาวุธเหนือกว่าจึงเลือกที่จะไม่เจรจา

ทักษิณ ชินวัตร ตั้งคณะกรรมการอิสระไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีมัสยิดกรือเซะ โดยเสียงข้างมากสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า

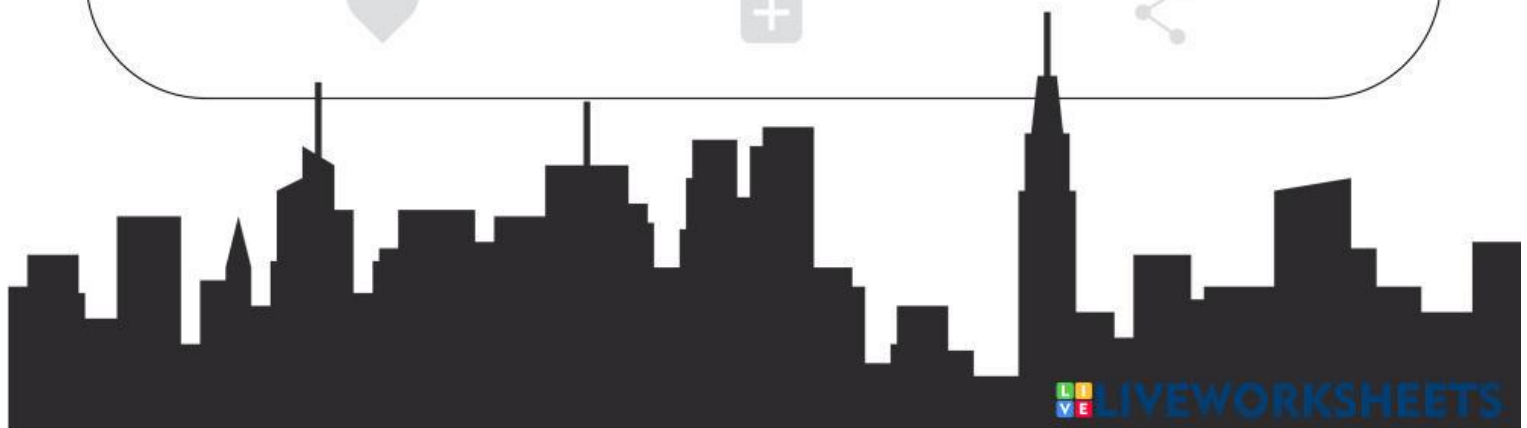
“แม้ฝ่ายเจ้าหน้าที่จะอ้างว่า จำเป็นต้องใช้อาวุธเพื่อปกป้องชีวิตตนเองและประชาชนผู้บริสุทธิ์ เมื่อคำนึงถึงที่ตั้งของมัสยิดกรือเซะซึ่งตั้งอยู่เป็นเอกเทศ ไม่ได้ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน และจำนวนประชาชนก็ไม่ได้มีจำนวนมากตามที่มีการกล่าวอ้าง การใช้วิธีปิดล้อมและตรึงกำลังไว้รอบมัสยิดควบคู่ไปกับการเจรจาและเกลี้ยกล่อมโดยสันติวิธี อาจทำให้ผู้ก่อความไม่สงบยอมจำนนได้ในที่สุด อันจะช่วยให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลเรื่องวัตถุประสงค์ของการดำเนินการครั้งนี้ รวมทั้งผู้อยู่เบื้องหลัง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การประเมินสถานการณ์และป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การยุติเหตุการณ์มัสยิดกรือเซะด้วยสันติวิธีจึงมีความเหมาะสมกว่าที่จะใช้วิธีรุนแรงและอาวุธหนักเพื่อยุติเหตุการณ์”

หมวดศึกษา

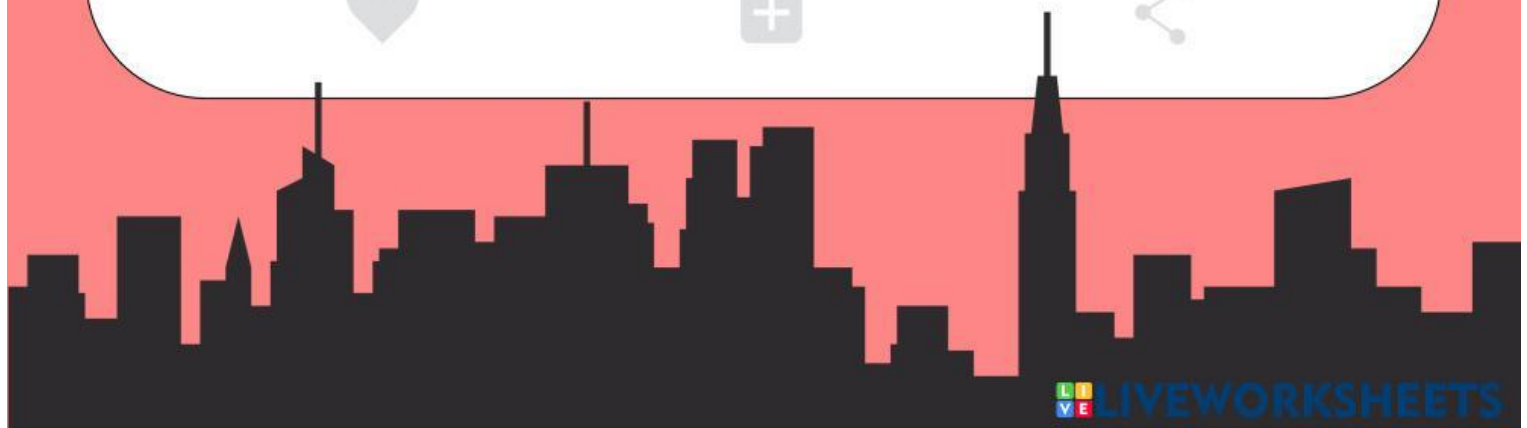
ข้อเท็จจริง ข้อมูลเบื้องต้น ไม่ต้องการความคิดเห็น

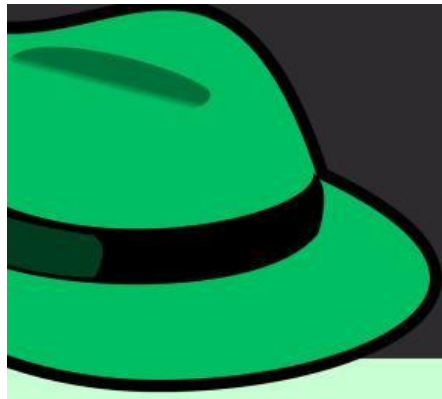

หมวกสีแดง

อารมณ์ ความรู้สึก ลางสังหรณ์ ไม่มีเหตุผลประกอบ

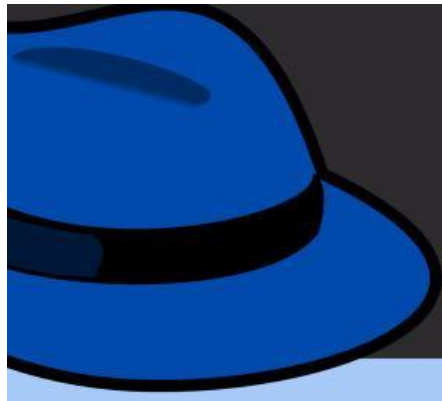

หมวกสีเขียว

ความคิดสร้างสรรค์

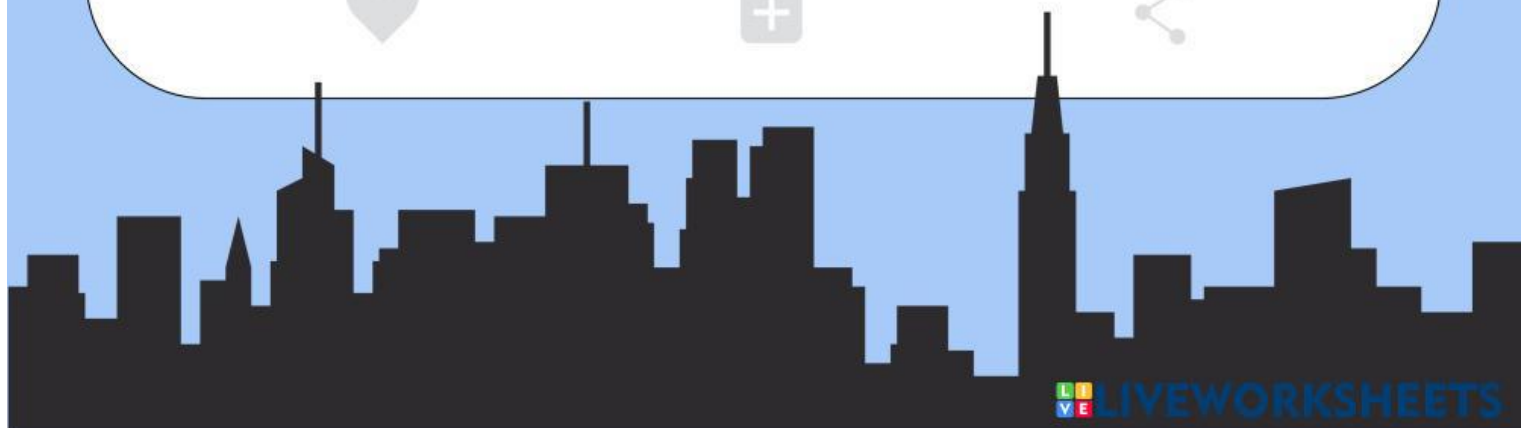
สู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น การแก้ปัญหา

หมวกสีน้ำเงิน

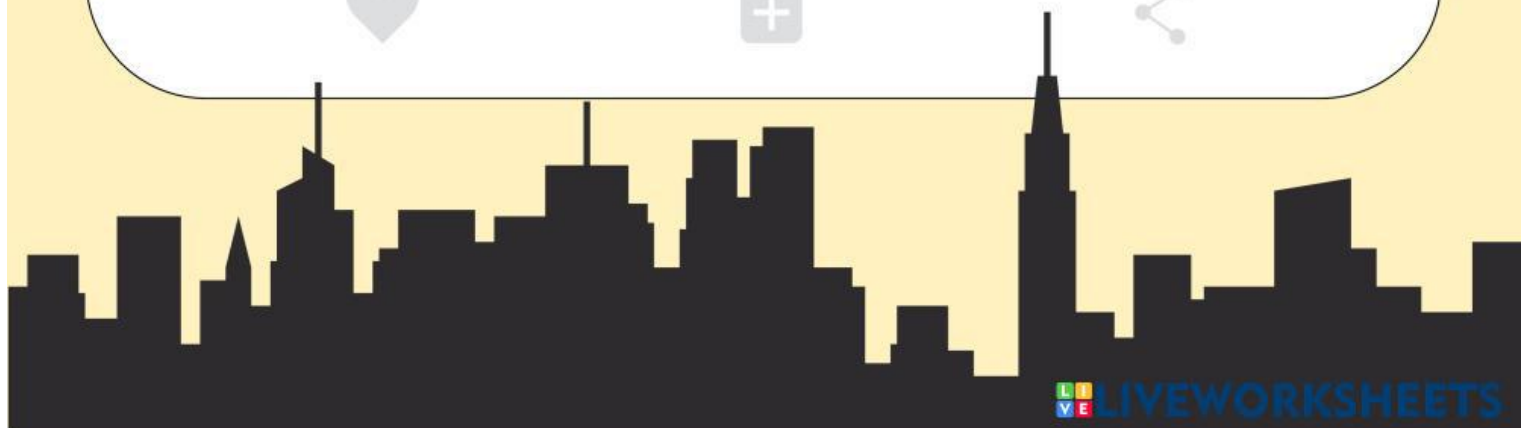
ความคิดรวบยอด ให้เกิดความชัดเจน ยุติข้อขัดแย้ง

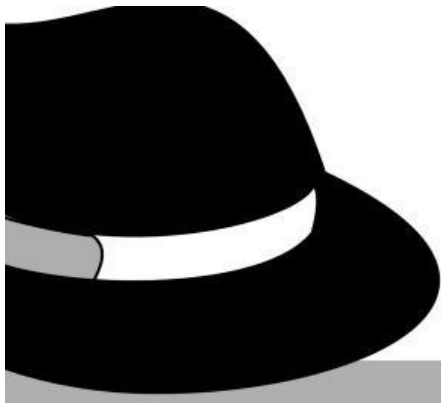

หมวกสีเหลือง

จุดเด่น สิ่งที่เป็นประโยชน์ ข้อมูลเชิงบวก

หมวกสีดำ

จุดด้อย ข้อเสีย มีเหตุผลประกอบ

